

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

Warszawa, 13 listopada 2025 roku

Znak sprawy: BK-VII.0520.448.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr **13058** Pana Posła Michała Kowalskiego
w sprawie władzy rodzicielskiej przyznawanej osobom niepełnosprawnym.

Ad 1

Przepisy, które regulują władzę rodzicielską są zawarte w ustawie z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej: k.r.o.)¹.

W polskim porządku prawnym jest zasadą, że władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom (art. 93 § 1 k.r.o.). Natomiast, jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd może orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców. Sąd rodzinny orzeka o zakresie władzy rodzicielskiej zgodnie z zasadami określonymi w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 ze zm.

Z kolei tzw. „ustawa Kamilka” wprowadziła zmiany do ustawy z 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich². Ta ustawa określa szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich (tzw. standardy).

Regulacje te przebudowały spojrzenie na ochronę małoletnich i wprowadziły nowe obowiązki dla różnych grup podmiotów (m.in. instytucje publiczne i organizatorów działalności, ale także rodziców/opiekunów oraz samych małoletnich). Przepisy przywołanej ustawy nałożyły obowiązek zawiadomienia sądu opiekuńczego o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego (art. 22c ust. 1 pkt 4 ustawy). Informacja taka może stanowić podstawę do podjęcia czynności procesowych przez sąd opiekuńczy.

Ad 2 i 3

Przekazuję dane statystyczne pochodzące z ewidencji spraw rodzinnych dotyczących władzy rodzicielskiej w Sądzie Rejonowym Gdańsk – Południe oraz w Sądzie Rejonowym w Gdyni w latach 2023-2024 oraz w I półroczu 2025 roku.

Wyjaśniam, że informacje zawarte w ww. zestawieniu są gromadzone w ramach cyklicznej sprawozdawczości statystycznej za pośrednictwem sprawozdań MS-S16/18 w sprawach rodzinnych i nieletnich. Zestawienie prezentuje dane zarówno nt. liczby spraw, jak również liczby małoletnich, których sprawy w zakresie władzy rodzicielskiej dotyczą.

Zaznaczyć przy tym należy, że w art. 38 ustawy o statystyce publicznej został wyrażony zakaz publikowania, udostępniania danych jednostkowych, informacji statystycznych możliwych do powiązania i zidentyfikowania ich z konkretną osobą oraz danych indywidualnych uzyskanych w badaniach statystycznych. Dane jednostkowe podlegają

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1802 ze zm.

tajemnicy statystycznej i nie mogą być udostępniane, ponieważ są to dane osobowe, poufne i podlegające szczególnej ochronie.

Z tego powodu sprawozdania statystyczne nie dostarczają informacji na temat konkretnych spraw. Pozyskanie zaś informacji, które nie zostały wyodrębnione w sprawozdaniach statystycznych wymagałoby przeprowadzenia analizy aktowej poszczególnych spraw przez jednostki sądownictwa powszechnego, co wiązałoby się ze znacznym obciążeniem administracyjnym tych jednostek.

Ad 4

Sądy rozpoznają sprawy na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, który podlega ocenie zgodnie z treścią art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego³.

W postępowaniu sądowym prawo zgłoszenia wniosków dowodowych, które stanowią podstawę do ustalenia stanu faktycznego sprawy, przysługuje stronom (uczestnikom postępowania) i ich pełnomocnikom, dodatkowo sąd może je przeprowadzić z urzędu.

Ad 5

Wobec rodzica (rodziców) posiadających władzę rodzicielską nie stosuje się nadzoru kuratora, bowiem nadzór kuratora jest jednym ze sposobów ograniczenia władzy rodzicielskiej (art. 109 § 2 pkt 3 k.r.o.).

Kurator w przypadku ograniczenia władzy rodzicielskiej jest zobowiązany do przedstawienia sądowi sprawozdania z objęcia nadzoru oraz cyklicznie z jego wykonywania. Informacje o sposobie sprawowania władzy rodzicielskiej zawarte w sprawozdaniach mogą być podstawą do wszczęcia postępowania z urzędu

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 ze zm.

i zastosowania innego zarządzenia wymienionego w art. 109 k.r.o.⁴, a nawet orzeczenia o pozbawieniu władzy rodzicielskiej z powodu trwałej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej albo jeżeli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swe obowiązki względem dziecka (art. 111 k.r.o.).

Łączę wyrazy szacunku

Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu Arkadiusz Myrcha
/podpisano elektronicznie/

W załączeniu:

- zestawienia statystyczne

⁴ Zgodnie z art. 109 § 2 k.r.o. Sąd opiekuńczy może w szczególności:

- 1) zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania innych form pracy z rodziną, skierować małoletniego do placówki wsparcia dziennego, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub skierować rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń;
- 2) określić, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun;
- 3) poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;
- 4) skierować małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo do innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi;
- 5) zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo powierzyć tymczasowo pełnienie funkcji rodziny zastępczej małżonkom lub osobie, niespełniającym warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.